SANAE 10 – TEAM MEMBERS

H.J. Fulton, *Leader;* **P.J. Könieg**, *Cosmic Ray Geophysicist;* **W. Hodsdon, (Mountain Base)** *Senior Diesel Mechanic;* **C.A. Spencer and G.I. Mackie**, *Diesel Mechanics;* **A.P.H. Aucamp (Mountain Base) and L.G. Wolmarans (Mountain Base)**, *Geologists;* **P.R. Sutcliffe**, *Geomagnetist;* **S. Engelbrecht**, *Ionosphericist;* **A.G. Grobler**, *Medical Doctor;* **P.C. Steyn**, *Senior Meteorologist;* **J.B. Kok and J.R. van der Merwe**, *Meteorologists;* **A.J. Niemandt (Mountain base) and C.B. Muir**, *Radio Operators;* **R.W. Johnston**, *Radio Technician.*

BOOK REVIEW

BOEKOORSIG

DIE WIT HORISON deur ANDRÉ LE R. VAN DER MERWE

(Uitgewers Human en Rousseau, Kaapstad).

Suid met van der Merwe. Dit is geen van der Merwe-grap nie, want van der Merwe HET suid gegaan en hier in hierdie nuwe boek, die eerste boek in Afrikaans oor Antarktika, vertel Dr. André van der Merwe van die dierlewe op die plaatys, van die fantastiese ysformasies en die lewe van een groepie mense oor 'n tydperk van 'n jaar onder naby die suidpool en dit alles in die Afrikaanse idioom. Die skrywer beskik oor die gawe om 'n paadjie te baan tussen die streng wetenskaplike en die alledaagse gebeure wat hulle op Antarktika ondervind het.

Vanaf 1774 toe Kapt. James Cook vir die eerste keer 'n menseblik op Antarktika gewerp het, tot vandag toe, bly daardie wêreld in mistiek gehul. Ons gedagtes vloei oor die baanbrekerswerk van Palmer, Weddell, Ross, Bellinghausen, Wilkes, Byrd en Fuchs, en die bekendste van almal, Robert Falcon Scott en Shackleton. Pioniers, almal van hulle en nou by hierdie lys kan ons ons eie Suid-Afrikaanse medeburgers se name noem, waaronder die skrywer resorteer. Weliswaar, toestande is heelwat meer beskaafd as aan die begin van die eeu toe Scott so tragies sy lewe verloor het, maar dit verg moed en durf om by so 'n ekspedisie aan te sluit, nie so seer alleenlik om fisieke redes nie, maar om geestelike en sielkundige oorwegings ook. Soos die telegram van die Sekretaris van Vervoer na die terugkeer van die eerste Suid-Afrikaanse hondeslee-ekspedisie gelui het, ‚Dit is weer 'n bewys dat Boer se kind hom in alle omstandighede kan aanpas', bevestig dit die feit dat wat ander nasies kan doen, ons ook kan doen.

Vir iemand wat inligting oor Antarktika soek met die gedagte om 'n jaar by ons SANAE-basis te gaan deurbring, is hierdie boek natuurlik ideaal, want hier kry ons 'n insig in die wel en wee van die tien mans wat die eerste Suid-Afrikaanse span na Antarktika gevorm het. Wie was hulle? Wat het hulle daaronder in die suide uitgerig? Is dit baie koud in Antarktika? Wat doen mens die ganske dag van elke week, van elke maand, van een hele volle jaar? Hoe lyk die huise of onderdak van hierdie mense? Al hierdie vrae en nog baie meer word in hierdie boek beantwoord.

Mense wat reisverhale geniet, en in besonder oor Antarktika, sal hierdie boek uiters interessant vind. Die seereis op die klein Noorse boot, die Polarbjorn, word noukeurig beskryf. Tragies die dood van twee bemanningslede. Soos 'n wonderwerk die verskyning van die Argentynse ysbreker, die San Martin, wat hulle na 'n volle week van vassit in die ys, verlos het, en 'n hele vier-en-twintig uur deur die dik ys geleide gedoen het. Die San Martin ‚het ons in die berghoë ys gekry toe ons moed in ons mukluks gesink het . . . Net die sien van ander gesigte het ons opgebeur, selfs al sou hulle ons nie kon gehelp het nie. Net die aanblik van 'n ander lewe as die lewe om ons, was 'n opbeuring. Slegs daarop sou ons vir 'n baie lang ruk kon teer en genoeg hê om oor te gesels.'

Aan humor ontbreek dit in hierdie boek nie veral in die beskrywing van die mense self. Dick, die Hollander, was die outoriteit op die gebied van die biefstuk. ‚Terwyl Dick die laaste krieseltjie in jou bord uitgekrap het, het hy ter aanmoediging vir die maagsappe gesê : ‚Lekker, né! " Van dieselfde Dick kry ons teen die end van die boek hierdie verdere beskrywing : ‚Dick was baie hees geskree agter die honde. Hy het sy eie Hollands-Engelse basterterme vir aansporing en bevele ontwerp, aangesien hulle nie na die gewone terme uit 'n nuwe keel wou luister nie. 'Come on, boys! ' en ‚Trek, you vreksels! ' Hierdie ekshortasies het vuur in hul bloed geblaas.'

Van die heenreis toe hulle so vassit in die ys, kry ons hierdie penskets : ‚Chappie en Kosie het vir hulle 'n skryftafeltjie van appelkissies in hulle kajuit gemaak. Toe Tallie hulle vra wat hulle bedoeling is, het die gemoedelike Chappie geantwoord : ‚Ons rig ons in om soos Shackleton van ouds op die boot te oorwinter. Ons gaan lank hier sit.' En toe hy merk dat Tallie se gesig sak, voeg hy by : ‚Dit was ys soos hierdie waarin Shackleton se boot papgedruk is."

Hierdie boek met sy 36 foto's op glanspapier gedruk, en 'n unieke kleurfoto op die stofomslag, is vir oud en jonk bedoel, vir alle jeugdiges van hart wat avontuur geniet.

D. BOTHA